

سن بلوغ در فقه اسلامی و حقوق

ایران، انگلستان و فرانسه

مؤلف:

شهاب شیرمحمدی

آفتاب
انتشارات

موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

WWW.KETAB.IR

سر شناسه	شیرمحمدی، شهاب، ۱۳۵۰-
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدید آور	سن بلوغ در فقه اسلامی و حقوق ایران، انگلستان و فرانسه / نویسنده شهاب شیرمحمدی.
مشخصات نشر	تهران: آفتاب گیتی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۱۰۹ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۴۵۴۰۱-۲
وضعیت فهرست نویسی	۲۸۰۰۰۰ ریال
یادداشت	فیبیا
موضوع	کتابنامه: ص. ۹۳ - ۹۹
موضوع	بلوغ (فقه)
موضوع	Puberty (Islamic law)
موضوع	بلوغ -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	Puberty -- Religious aspects -- Islam
موضوع	بلوغ -- ایران
موضوع	Puberty -- Iran
موضوع	بلوغ -- انگلستان
موضوع	حقوق -- ایران -- انگلستان
موضوع	Civil rights -- Great Britain
موضوع	۱۳۹۹
رده بندی کنگره	۲۰۰۷
رده بندی دیویی	۱۰۸۱
شماره کتابشناسی ملی	

عنوان: سن بلوغ در فقه اسلامی و حقوق ایران، انگلستان و فرانسه

نویسنده: شهاب شیرمحمدی

صفحه آرای و تنظیم: مریم طباطبایی

نشر و پخش: موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: پاسارگاد

قیمت: ۲۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۵-۴۰۱-۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

آدرس: تهران میدان انقلاب ضلع جنوب شرقی - نبش خیابان ۱۲ فروردین -
 ساختمان ولیعصر - پلاک ۱۳۱۴ - طبقه سوم واحد ۹
www.aftabegiti.com نشر و پخش همراه: ۰۹۱۲۳۳۴۲۳۶۲-۰۲۱۶۶۹۶۹۸۳۷

پیشگفتار

کتابی که پیش روی شماست، مبنی بر بلوغ و رشد از دیدگاه سن بلوغ در فقه اسلامی و حقوق ایران، انگلستان و فرانسه نگاشته شده است. به همین خاطر این کتاب در سه فصل: بلوغ و رشد، سن بلوغ در فقه اسلامی و حقوق ایران، سن بلوغ در انگلستان و فرانسه بحث و بررسی شد. بلوغ، صرفاً برای تصرف در امور مالی شرط اهلیت است، و در امور غیرمالی (تصرفات غیر مالی)، رشد شرط نیست. در قانون مدنی ایران به تبع فقه، برای تحقق اهلیت معامله، علاوه بر بلوغ، رشد هم لازم است. در فقه سن بلوغ مشخص است اما برای رشد سنی معین نشده است. قبل از انقلاب ماده ۱۲۰۰ ق.م.ا. ۱۸ سال را اماره ی رشد قرار داده بود، اما بعد از انقلاب به بهانه ی تطبیقات قرن با شرع، ماده یادشده به طور مبهمی اصلاح شد. در حالی که متن ماده سن بلوغ را اماره ی رشد اعلام کرد، مطابق تبصره ۲، در صورتی می توان اموال صغیری را که بالغ شده به او داد که رشد او ثابت شود. رشد صرفاً برای تصرف در امور مالی لازم است؛ ثانیاً، اصلاح انجام شده در ماده ی ۱۲۱۰ ق.م. منطبق با نظر مشهور فقها در فقه امامیه نیست؛ فقها، بلوغ را اماره ی رشد نمی دانند و بین اموالی که در تصرف صغیر است با اموالی که ولی می خواهد به تصرف او بدهد تفاوت قائل نمی شوند؛ ثالثاً، رشد یک مفهوم عرفی است و اثبات آن نیز جنبه ی عرفی دارد؛ برای اثبات آن، به حکم دستگاه دادرسی نیست، بلکه ولی باید به نحو متعارف نسبت به آن علم یا ظن قابل قبول پیدا کند. این اساس اگر قانون گذار بر مبنای غلبه سن معینی را نشانه ی رشد قرار دهد اختلاف شرع عمل نکرده است. سن بلوغ در انگلیس و فرانسه ۲۱ سال می باشد سن بلوغ در حقوق ایران، فرانسه و انگلستان در ۲ اصل فرآیند تدریجی رشد و شدت واکنش های متفاوت و متناسب با هم مشترک می باشند.

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۴	فصل اول: بلوغ و رشد.....
۵	مفهوم بلوغ.....
۵	بلوغ در لغت.....
۵	بلوغ در اصطلاح فقه و حقوقی.....
۶	فیزیولوژی بلوغ.....
۷	بلوغ از نگاه روانشناسی.....
۸	نشانه های بلوغ.....
۸	رابطه بلوغ جسمی و بلوغ روانی.....
۹	مفهوم رشد.....
۹	معنای رشد در لغت.....
۱۰	معنای رشد در اصطلاح.....
۱۲	رشد در فقه.....
۱۲	رشد در قرآن.....
۱۳	رشد از نظر فقها.....
۱۴	رشد در قانون مدنی و نظر حقوقدانان.....
۱۴	رشد در قانون.....

- ۱۵.....رشد از منظر حقوقدانان
- ۱۵.....انواع رشد
- ۱۵.....رشد جزایی و رشد مدنی
- ۱۶.....رشد در امور مالی و رشد در امور غیر مالی
- ۱۶.....حُلْم
- ۱۷.....طفل
- ۱۸.....پیشین سن بلوغ و سن رشد
- ۲۷.....فصل د م: سن بلوغ در فقه و حقوق ایران
- ۲۸.....تمیز «رشد» از «بلوغ» در فقه
- ۲۸.....تفسیرهای مختلف از آیهی ابتداء (آیه سورهی نساء)
- ۲۹.....تنها «رشد» شرط اهلیت صغیر و خروج او از حجر است
- ۲۹.....یکی از «رشد» یا «بلوغ» شرط اهلیت صغیر و خروج او از حجر است
- ۳۰.....بلوغ و رشد هر دو شرط اهلیت صغیر و رفع حجر اوست
- ۳۱.....تعریف حقوقی اهلیت
- ۳۲.....انواع اهلیت در قانون مدنی
- ۳۲.....شرایط اهلیت تمتع
- ۳۲.....اهلیت قانونی یا اهلیت اجراء
- ۳۳.....اهلیت تملک- یک اصطلاح نامناسب
- ۳۳.....عدم اهلیت و انواع آن
- ۳۴.....عدم اهلیت کلی و نسبی

- الف- عدم اهلیت کلی..... ۳۴
- ب- عدم اهلیت نسبی..... ۳۴
- آثار حقوقی عدم اهلیت کلی و نسبی..... ۳۵
- بررسی برخی از مصادیق عدم اهلیت..... ۳۵
- یک استثناء..... ۳۷
- نظریه‌ی مشهور فقها- بلوغ و رشد، هر دو شرط رفع حجر صغیر و تحقق اهلیت اوست..... ۳۸
- عدم تفاوت بین دادن مال به تصرف صغیر و تصرفات و اعمال حقوقی او..... ۳۹
- ضرورت اثبات رشد و چگونگی آن..... ۴۱
- کفایت علم به «رشد» رعد نیاز حکم دادگاه..... ۴۱
- جواز تأسیس امارهی رشد و عدم معالفا آن با شرع..... ۴۲
- بررسی ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی و تبصره‌های آن..... ۴۵
- بررسی حقوقی ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی و تبصره‌های آن..... ۴۵
- نقد و تفسیر ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی..... ۵۱
- تفسیر شورای نگهبان از ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی و بررسی آن..... ۵۸
- ماده واحده قانون راجع به رشد متعاملین..... ۵۹
- نظر گروه طرفدار عدم نسخ ماده واحده راجع به رشد متعاملین..... ۶۰
- نظر گروه طرفدار نسخ ماده واحده راجع به رشد متعاملین..... ۶۲
- فصل سوم: سن بلوغ در حقوق انگلیس و فرانسه..... ۶۵
- اهلیت در حقوق فرانسه..... ۶۶

- اهلیت تمتع ۶۶
- اهلیت استیفا ۶۶
- وضعیت «رشد» در حقوق فرانسه در مقایسه با حقوق ایران ۶۶
- اشخاصی که به سن کبر رسیده اند ۶۷
- سن کبر ۶۷
- سن ۱۸ به ال اماره ی رشد و اهلیت ۶۸
- صغاری که بعد آنان ثابت شده یا از حجر خارج شده اند امانسیپ ۶۹
- مفهوم امانسیپسیون (خروج از حجر) ۶۹
- انواع امانسیپسیون ۶۹
- الف - امانسیپسیون قانونی ۶۹
- ب- امانسیپسیون قضائی ۷۰
- حدود اهلیت صغیر از حجر خارج شده (امانسیپ) ۷۰
- الف- امور شخصی (غیرمالی) ۷۰
- ب- امور مالی ۷۱
- بررسی ابعاد موجود در قوانین فرانسه و نظرات حقوقی در مقایسه با فقه ایران و فقه ۷۱
- صغیر رشید شناخته نشده ۷۱
- صغیر رشید شناخته شده ۷۳
- الف- صور رشید شناختن ۷۶
- ب- آثار رشید شناختن ۷۷
- اثر اهلیت اشخاص از فرایند تعهد و تاثیر آن در ایفای تعهدات مدنی در حقوق فرانسه ۷۹

- الف- اشخاص فاقد اهلیت..... ۷۹
- ب- سن بلوغ..... ۷۹
- پ- عقل..... ۸۰
- بررسی سن بلوغ در حقوق انگلستان..... ۸۰
- بررسی سن بلوغ در حقوق انگلستان در مقایسه با حقوق ایران و فقه..... ۸۲
- تامین ملزومات زندگی..... ۸۴
- ارائه خدمات با توجه به سن بلوغ..... ۸۶
- بررسی قراردادهای قابل ابطال با توجه به سن بلوغ..... ۸۸
- بررسی قراردادهای باطل اشخاص صغیر..... ۸۹
- نتیجه گیری..... ۹۱
- منابع..... ۹۵